

एवंश्रुतिस्मृतिसदाचाराणामप्रामाण्यमुक्त्वास्वमतमाह चिराभिपन्नइति अनाद्यविगानप्रवृत्तेन स्वभावेनैवसुखदुःखकार्याकार्यव्यवस्थानश्रुत्यादिप्रमाणकेन धर्मेणेत्यर्थः संस्थामर्यादा ॥२०॥ इति शांति०
मो० नै० भा० षष्ठ्यधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २६० ॥ ॥ ७ ॥ अत्रेति अत्रसुखादिव्यवस्थायां स्वभावएव नियामकउत धर्मइति विमर्शेतुलाधारवाक्यानि धर्मेप्रमाणत्वेनोदाहरंतीत्यर्थः ॥ १ ॥

चिराभिपन्नः कविभिः पूर्वधर्मउदाहृतः ॥ तेनाचारेण पूर्वेण संस्थाभवति शाश्वती ॥ २० ॥ इति श्रीमहाभारतेशांतिपर्वणि मोक्ष० धर्मप्रामाण्याक्षेपेषष्ट्य
धिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २६० ॥ ॥ ७ ॥ भीष्मउवाच अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपुरातनं ॥ तुलाधारस्य वाक्यानि धर्मे जाजलिनासह ॥ १ ॥ वने वन
चरः कश्चिज्जाजलिर्नाम वै द्विजः ॥ सागरोद्देशमागम्य तपस्तेपे महातपाः ॥ २ ॥ नियतो नियताहारश्च रीराजिनजटाधरः ॥ मलपंकधरो धीमान् बहून्वर्षगणान्मु
निः ॥ ३ ॥ सकदाचिन्महातेजाजलवासोमहीपते ॥ चचारलोकान् विप्रर्षिः प्रेक्षमाणो मनोजवः ॥ ४ ॥ संचिंतयामास मुनिर्जलवासे कदाचन ॥ विप्रेक्ष्य साग
रां तां वै महीं सवनकाननां ॥ ५ ॥ नमया सदृशो स्तीहलोके स्थावरजंगमे ॥ अप्सु वैहायसंगच्छेन्मया योन्यः सहेति वै ॥ ६ ॥ अदृश्यमानो रक्षोभिर्जलमध्ये वदंस्त
था ॥ अब्रुवंश्च पिशाचास्त नैवं त्वं वक्तुमर्हसि ॥ ७ ॥ तुलाधारो वणिग्धर्मवाराणस्यां महायशाः ॥ सोऽप्येवं नार्हते वक्तुं यथा त्वं द्विजसत्तम ॥ ८ ॥ इत्युक्तो जाजलि
र्भूतैः प्रत्युवाच महातपाः ॥ पश्येयं तमहंप्राज्ञं तुलाधारं यशस्विनं ॥ ९ ॥ इति ब्रुवाणं तमृषिं रक्षांस्युद्धृत्य सागरात् ॥ अब्रुवन्गच्छ पंथानमास्यायेमं द्विजोत्तम ॥
॥ १० ॥ इत्युक्तो जाजलिर्भूतैर्जगाम विमनास्तदा ॥ वाराणस्यां तुलाधारं समासाद्या ब्रवीदिदं ॥ ११ ॥ युधिष्ठिर उवाच किं कृतं दुष्करं तात कर्म जाजलि
नापुरा ॥ येन सिद्धिं परां प्राप्तस्तन्मे व्याख्यातुमर्हसि ॥ १२ ॥ भीष्म उवाच अतीव तपसा युक्तो घोरेण सबभूव ह ॥ तथोपस्पर्शनरतः सायं प्रातर्महातपाः ॥ १३ ॥
अग्नीन्परिचरन् सम्यक् स्वाध्यायपरमो द्विजः ॥ वानप्रस्थविधानज्ञो जाजलिर्ज्वलितः श्रिया ॥ १४ ॥ वने तपस्यतिष्ठत्सनच धर्ममवैक्षत ॥ वर्षास्वाकाशशायी
च हेमं तेजलसंश्रयः ॥ १५ ॥ वातातपासहो ग्रीष्मेन च धर्ममविदत ॥ दुःखशय्याश्च विविधा भूमौ च परिवर्तते ॥ १६ ॥ ततः कदाचित्समुनिर्वर्षास्वाकाशमा
स्थितः ॥ अंतरिक्षाज्जलं मूर्ध्ना प्रत्यगृह्णान्मुहुर्मुहः ॥ १७ ॥ अथ तस्य जटाः क्लिन्ना बभूवुर्ग्रथिताः प्रभो ॥ अरण्यगमनान्नित्यं मलिनोऽमलसंयुतः ॥ १८ ॥

॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ जलवासे महीं विप्रेक्ष्य तपोबलाद्दूरदर्शनादिति सिद्धिं प्राप्येत्यर्थः ॥ ५ ॥ वैहायसं आकाशगतं पहनक्षत्रादिगच्छेत् अवगच्छेत् मया सह गच्छेत् सोऽन्यः कोऽस्तीति योज्यं ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥
॥ ११ ॥ १२ ॥ उपस्पर्शनरतः स्नानाचमनरतः ॥ १३ ॥ श्रिया वेदविषया ॥ १४ ॥ न च धर्ममवैक्षत धर्मवानस्मीति माननं प्रापेत्यर्थः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ अमलसंयुतः निष्पापः ॥ १८ ॥